การศึกษาทัศนคติของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

THE STUDY ON THE ATTITUDE OF BACHELOR'S DEGREE STUDENTS WITH LEARNING ENVIRONMENT OF INSTITUTE OF VOCATIONAL EDUCATION: CENTRAL REGION 1

นนทพงศ์ ยอดทอง [1] นวลปราง ภาคสาร [2] บุญเรือน เอกสนธิ์ [3]
ขวัญดาว ศิริแพทย์ [4] สมชาติ บุญศรี [5]
Nontpong Yodtong [1] Nualprang Paksarn [2] Bunruean Eakkason [3]
Khwandaow Siriphaet [4] and Somchat Boonsri [5]

วันที่รับบทความ 4 พฤษภาคม 2566 แก้ไขบทความ 27 กุมภาพันธ์ 2567 ตอบรับบทความ 26 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทัศนคติของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง1 และ2) เปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 จำแนกตามชั้นปี และสาขาวิชา กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษา จำนวน 143 คน เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถาม มีค่าความตรงเท่ากับ 0.60-1.00 และค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.971 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสองกลุ่มที่เป็นอิสระ การวิเคราะห์ความแปรปรวน และเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) ผลการวิจัยพบว่า 1) ทัศนคติของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สภาพแวดล้อมด้านการจัดการเรียนการสอน รองลงมา คือ สภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอน ข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การบริการนักศึกษา 2) ทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียน จำแนกตามสาขาวิชาพบว่าระดับทัศนคติของนักศึกษา

[1] สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1
[2] วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
[3 4 5] วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์
[1] Institute of Vocational Education: Central Region 1
[2] Ratchaburi College of Agriculture and Technology
[3 4 5] Automotive Industry Technical College
*Corresponding Author, E-mail: somchatb@aitc.ac.th

โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านอาคารสถานที่ ด้านกิจกรรมนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ทัศนคติ, สภาพแวดล้อมทางการเรียน, อาชีวศึกษา

Abstract

The objectives of this research were 1) to study on the overall the attitude of bachelor degree students with learning environment of Institute of Vocational Education: Central Region 1. and 2) to compare the attitude of bachelor degree students with learning environment of Institute of Vocational Education: Central Region 1 classified by class, major and facilities. The sample group were bachelor degree students of 143 students by using research instruments The content validity of the instruments was 0.60-1.00, The reliability was 0.971. The statistics used in analyzing of data were frequency value percentage, mean, standard deviation, comparison of means for 2 independent groups, analysis of variance (ANOVA) and pairwise comparison of mean differences by LSD method. The results were summarized as follows:

1) The overall of attitude with learning environment in high level which were overall at high level and after considering the items. It was found that all items were at high level. The item with the highest mean was learning environment. This is followed by the teaching environment. The item at the lowest average was student servicing

2) The attitude with learning environment classified by class found that the over all of students' attitudes were not significantly different at the 0.05 level. When considering each item, it was found that most of them were not different but facilities and student activities were significantly different at the 0.05 level.

Keywords : Attitude, Environment, Vocational Education

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในปัจจุบันที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งรัฐบาลมุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ เพื่อให้ประชาชนทุกคน มีโอกาสเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมีเป้าหมายในพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างทั่วถึงอย่างมีคุณภาพและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา สำหรับการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาภายใต้พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551 เป็นกลไกขับเคลื่อนและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีประเด็นสำคัญในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนากำลังคน

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 เป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่เกิดจากการรวมตัวกันของสถาน ศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และจัดตั้งโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ลงวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 ซึ่งมาตรา 4 มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยี อีกทั้งมาตรา 6 บัญญัติเกี่ยวกับการจัดอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติ และมีสมรรถะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ สภาพแวดล้อมทางการศึกษานั้นมีอิทธิพลต่อความ เป็นอยู่ตลอดจนพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะเป็นปัจจัยที่ช่วยกล่อมเกลาบุคลิกภาพ ในฐานะที่นิสิตนักศึกษาเป็นบุคคลสำคัญในสถาบัน มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องสร้างสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม สร้างความพอดีให้เกิดกับสภาวะจิตใจของนิสิตเพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้มีโอกาสได้พัฒนาอารมณ์ และบุคลิกภาพของตนเองอย่างสมบูรณ์ เนื่องจากการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีจะช่วยสร้างลักษณะนิสัย รวมทั้งให้นักศึกษามีความสุขนอกจากนี้ยังทำให้นักศึกษาได้รับความสะดวก ปราศจากความกังวล สามารถศึกษาได้อย่างเต็มที่ช่วยปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องให้เกิดแก่นักศึกษาโดยเฉพาะ ด้านคุณธรรม และจริยธรรม [1]

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนในด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริการนักศึกษา และด้านกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน [2]

ดังนั้น เพื่อเป็นการเป็นแนวทางในการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาทัศนคติของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อสภาพ แวดล้อมทางการเรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ในด้านต่าง ๆ จำนวน 5 ด้านได้แก่ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริการนักศึกษา และด้านกิจกรรมนักศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแผนการส่งเสริมพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขสภาพแวดล้อมของการเรียนการสอนของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ในด้านต่าง ๆ และช่วยให้เกิดการพัฒนาคุณภาพนักศึกษา ด้านบุคลิกภาพและศักยภาพ ให้สำเร็จเป็นผู้ที่ประกอบด้วยความรู้คู่คุณธรรม และเป็นผู้ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจให้เป็นที่พึงประสงค์ของสังคม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริการนักศึกษา และด้านกิจกรรมนักศึกษา

2) เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 จำแนกตามชั้นปี และสาขาวิชา

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพแวดล้อมตามความหมายของพจนานุกรม หมายถึง การรวมตัวของสภาพภายนอกที่มีอิทธิพลต่อชีวิตและการพัฒนาอินทรีย์ ส่วนคำว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา (School Environment) หมายถึง ลักษณะใด ๆ ก็ตามของสถานศึกษาที่เป็นสิ่งเร้า (Stimulus) ที่มีศักยภาพและอิทธิพลต่อนักศึกษา เช่นระบบการศึกษา ระบบการปกครอง และกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะทำให้นักศึกษานักศึกษา ได้รับประสบการณ์ความรู้ในการพัฒนาตนเอง รวมถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทัศนคติและความสนใจ [1] [2]

สภาพแวดล้อมทางการเรียน หมายถึงสภาวะสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวทั้งเป็นรูปธรรมหรือสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ทั้งที่เป็นมนุษย์สร้างขึ้น เช่น อาคาร สถานที่ ห้องเรียน วัสดุ อุปกรณ์ สื่อต่าง ๆ เป็นต้น และสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เช่น ต้นไม้ ภูมิอากาศ ภูมิประเทศ เป็นต้น ส่วนสภาพที่เป็นนามธรรมหรือสภาพทางจิตวิทยา ทั้งในระดับห้องเรียน คือ บรรยากาศในชั้นเรียน ความสัมพันธ์ของกลุ่มบุคคลและระดับสังคมเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ คุณค่าที่ควรยึดถือ ความรู้ ความคิด เจตคติ ซึ่งทั้งหมดนี้มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน พฤติกรรมครูผู้สอนและผู้เรียนจะได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อม และการสร้างบรรยากาศในด้านต่างๆ ที่ส่งเสริมกระบวนการทางความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการสนับสนุนการเรียนรู้ [3]

สภาพแวดล้อมทางการเรียน หมายถึง ลักษณะหรือสภาพต่าง ๆ ในโรงเรียนที่จะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้านเป็นสิ่งที่มีอยู่โดยรอบหรือปะปนกัน ทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ หรือสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น ทำให้นักศึกษาเกิดการรับรู้ต่อลักษณะสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของโรงเรียน ทั้งด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริหารบรรยากาศการเรียน การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู นักศึกษาและผู้บริหาร ซึ่งมีอิทธิพลและผลกระทบต่อการเรียนการสอนทั้งทางตรงและทางอ้อม การจัดสภาพแวดล้อมที่ดี มีความปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างพัฒนาการและการเรียนรู้ จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาอย่างเหมาะสม [4]

สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง ลักษณะต่าง ๆ ในบริเวณสถานศึกษาหรือภาวะใด ๆ ของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเรียนการสอนของผู้เรียนทั้งทางตรงและทางอ้อมที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม โดยเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือเกิดจากการสร้างขึ้นเองของมนุษย์ ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ มีความประทับใจต่อสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของสถานศึกษา [5]

นันทพัทธ์ โนนศรีเมือง และอำภาศรี พ่อค้า [6] ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา และความสัมพันธ์และระหว่างสภาพแวดล้อมทางการศึกษากับแรงจูงใจในการเรียนของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการสอนของอาจารย์ ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย และด้านการบริการของมหาวิทยาลัย 2) สภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านการสอนของ

อาจารย์ ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย และด้านการบริการของมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับแรงจูงใจในการเรียน

ประวีณา โภควณิช [7] ได้ศึกษาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานปัจจุบันและสภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี และ 2) เสนอแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานปัจจุบันของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ตามความต้องการจำเป็นมากที่สุด ดังนี้ (1) ด้านภูมิทัศน์ จัดให้มีสนามกีฬา สนามเด็กเล่นสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (2) ค้านความปลอดภัย จัดให้มีสัญญาณไฟ สัญญาณกริ่งป้ายข้อความสัญลักษณ์เพื่อเตือนสิ่งที่เป็นอันตรายจุดที่ห้าม (3) ด้านอาคารสถานที่ จัดให้มีห้องน้ำสำหรับคนพิการ (4) ด้านการบริหารจัดการบุคลากร ในสถานศึกษามีส่วนร่วมด้านการจัดสภาพแวดล้อม (5) ด้านการเรียนการสอน จัดให้มีสื่อการเรียนการสอนเพียงพอกับการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิผล (6) ด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล จัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาการสอนสำหรับเด็กพิเศษตามลำดับ

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2565 ในหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต จาก 5 สถานศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคสระบุรี วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ และวิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุยา ได้มาโดยใช้ตาราง เครจซี่และมอร์แกน [8] จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้น แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย ได้ กลุ่มตัวอย่าง 162 คน จากประชากรที่เป็นนักศึกษาปริญญาตรี ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 จำนวน 278 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 63 ข้อ มีค่าความตรง 0.60-1.00 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ

เท่ากับ 0.971 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปสอบถามนักศึกษาสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งแบบสอบถามแบบออนไลน์ (Google form) ผู้วิจัยได้รับการตอบแบบสอบถามออนไลน์ (Google form) กลับมาจำนวน 143 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.27

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มที่เป็นอิสระการวิเคราะห์ความแปรปรวน การทดสอบเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธี LSD

1) ทัศนคติของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทัศนคติของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ในภาพรวม

สภาพแวดล้อมทางการเรียน	n=143		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.42	0.57	มาก
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.32	0.62	มาก
3. ด้านอาคารสถานที่	4.18	0.69	มาก
4. ด้านการบริการนักศึกษา	4.14	0.70	มาก
5. ด้านกิจกรรมนักศึกษา	4.18	0.71	มาก
รวม	**4.25**	**0.57**	**มาก**

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับทัศนคติของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=4.42, S.D.=0.57) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$=4.32, S.D.=0.62) รองลงมา คือ ด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X}$=4.25, S.D.=0.57) ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X}$=4.18, S.D.=0.71) ด้านกิจกรรมนักศึกษา ($\bar{X}$=4.18, S.D.=0.70) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริการนักศึกษา ($\bar{X}$=4.14, S.D.=0.70) ตามลำดับ

หากพิจารณาเป็นรายข้อ ด้านสภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในการสอนนักศึกษา ($\bar{X}$=4.51, S.D.=0.64) รองลงมา

คือ มีจรรยาบรรณในวิชาชีพการเป็นผู้สอน ($\overline{X}$=4.51, S.D.=0.69) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ใช้วิธีการสอนที่เหมาะสม ($\overline{X}$=4.27, S.D.=0.74) ตามลำดับ

ด้านการจัดการเรียนการสอน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีหลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลการเรียนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ($\overline{X}$=4.43, S.D.=0.64) รองลงมา คือ รายวิชาต่างๆ ที่จัดให้เรียนมีเนื้อหาครอบคลุมความรู้ตามวัตถุประสงค์ในหลักสูตร ($\overline{X}$ =4.37, S.D.=0.66) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนมีความทันสมัย ($\overline{X}$=4.23, S.D.=0.86) ตามลำดับ

ด้านอาคารสถานที่ ในภาพรวม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาคารสถานที่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ($\bar{x}$=4.35, S.D.=0.69) รองลงมา ทางเดินเท้ามีความปลอดภัย ($\overline{X}$=4.29, S.D.=0.79) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ห้องน้ำมีจำนวนเพียงพอต่อการใช้งานของนักศึกษา ($\overline{X}$=3.93, S.D.=1.05) ตามลำดับ

ด้านการบริการนักศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการประชาสัมพันธ์ข่าวการลงทะเบียนเรียน ล่วงหน้าเสมอ ($\overline{X}$=4.31, S.D.=0.70) และ นักศึกษาได้รับความช่วยเหลือหรือคำปรึกษาแนะแนวจาก อาจารย์ที่ปรึกษาทุกครั้งที่มีปัญหาการเรียน ($\overline{X}$=4.31, S.D.=0.70) รองลงมา คือ จัดปฐมนิเทศเรื่องการเรียนการสอน แนะนำรายละเอียดของสาขาวิชา ระเบียบการปฏิบัติตนในสถาบันให้นักศึกษาทราบทุกครั้งที่เปิดปีการศึกษาใหม่ ($\overline{X}$=4.28, S.D.=0.76) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการบริการน้ำดื่มสะอาด ($\overline{X}$=3.87, S.D.=1.13) ตามลำดับ

ด้านกิจกรรมนักศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือนักศึกษาให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตรง ($\overline{X}$=4.29, S.D.=0.81) รองลงมา กิจกรรมที่จัดขึ้นช่วยพัฒนาบุคลิกภาพและคุณลักษณะที่ดีของนักศึกษา ($\overline{X}$=4.28, S.D.=0.78) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กิจกรรมที่จัดขึ้นในสถาบันมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานักศึกษา ($\overline{X}$=4.10, S.D.=0.81) ตามลำดับ

2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 จำแนกตามชั้นปีและสาขาวิชา

2.1) ผลการเปรียบเทียบระดับทัศนคติของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 จำแนกตามชั้นปี โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบระดับทัศนคติของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 จำแนกตามชั้นปี

สภาพแวดล้อมทางการเรียน	ชั้นปีที่ 1 n=56		ชั้นปีที่ 2 n=87		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.44	0.56	4.40	0.50	0.421	0.675
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.30	0.72	4.33	0.55	-0.215	0.830
3. ด้านอาคารสถานที่	4.24	0.65	4.13	0.71	0.948	0.345
4. ด้านการบริการนักศึกษา	4.21	0.66	4.10	0.71	0.960	0.339
5. ด้านกิจกรรมนักศึกษา	4.22	0.68	4.16	0.72	0.529	0.598
รวม	4.29	0.57	4.23	0.57	0.631	0.529

* $p<0.05$

2.2 ผลการเปรียบเทียบระดับทัศนคติของนักศึกษาปริญญาตรี ที่มีต่อสภาพทางการเรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 จำแนกตามสาขาวิชาในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านอาคารสถานที่ และด้านกิจกรรมนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ 0.05 มีรายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบระดับทัศนคติของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 จำแนกตามสาขาวิชา

สภาพแวดล้อมทางการเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านอาจารย์ผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	6	3.451	0.575	1.800	0.104
	ภายในกลุ่ม	136	43.462	0.320		
	รวม	142	46.912			
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	6	1.478	0.246	0.617	0.716
	ภายในกลุ่ม	136	54.254	0.399		
	รวม	142	55.732			

สภาพแวดล้อมทางการเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
3. ด้านอาคารสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	6	5.977	0.996	2.182*	0.048
	ภายในกลุ่ม	136	62.084	0.456		
	รวม	142	68.060			
4. ด้านการบริการนักศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	6	5.000	0.833	1.756	0.113
	ภายในกลุ่ม	136	64.551	0.475		
	รวม	142	69.550			
5. ด้านกิจกรรมนักศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	6	7.044	1.174	2.476*	0.026
	ภายในกลุ่ม	136	64.492	0.474		
	รวม	142	71.535			
รวม	**ระหว่างกลุ่ม**	**6**	**3.451**	**0.575**	**1.800**	**0.104**
	ภายในกลุ่ม	**136**	**43.462**	**0.320**		
	รวม	**142**	**46.912**			

* $p<0.05$

ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบว่าค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน โดยใช้วิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) ผลการเปรียบเทียบรายคู่ค่าเฉลี่ย พบว่า ระดับทัศนคติของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 มีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านอาคารสถานที่ พบว่า คู่ที่มีความแตกต่าง มีจำนวน 4 คู่ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่สูงกว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการจัดการ โลจิสติกส์ สาขาวิชาเทคโนโลยีไฟฟ้า สาขาวิชาการโรงแรม และ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีก่อสร้างมีทัศนคติต่อสถาพสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านอาคารสถานที่ สูงกว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีไฟฟ้า

2) ด้านสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา พบว่า คู่ที่มีความแตกต่าง มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาวิชาเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ มีทัศนคติต่อ

สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านกิจกรรมนักศึกษา สูงกว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีไฟฟ้า สาขาวิชาเทคโนโลยียานยนต์ สาขาวิชาการโรงแรม

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการศึกษาระดับทัศนคติของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัย ตามลำดับดังนี้

ระดับทัศนคติของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สภาพแวดล้อมด้านการจัดการเรียนการสอนทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนในแต่ละสาขาวิชาได้รับการอบรมพัฒนาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอในด้านการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การใช้เทคโนโลยีประกอบการสอน การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นกระบวนการกลุ่มเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามข้อสงสัยหรือแสดงความคิดเห็น รวมถึงการดูแลเอาใส่และให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษา จึงส่งผลให้นักศึกษามีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ จริยา กล้ารบ [5] กล่าวว่า การสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน ที่เอื้ออำนวยต่อการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีอิสระในการคิด ได้ลงมือปฏิบัติจริง ส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน พัฒนาผู้เรียนให้ถึงศักยภาพ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา ตรงตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง และยังสอดคล้องกับ ศุภชัย หมอยาดี [9] กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับครู อาจารย์ ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการต่าง ๆ ผู้เรียนจะได้รับความรู้และประสบการณ์มากที่สุด ด้วยบรรยากาศที่มีชีวิตชีวาน่าเรียนรู้ที่สุด ครู อาจารย์นำเทคนิคหรือกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ส่งเสริมความสามารถของแต่ละบุคคล ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นกันเองให้เกียรติซึ่งกันและกัน ส่งเสริมการเรียนเป็นกลุ่ม ช่วยกันคิดช่วยกันทำระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียน ให้แรงเสริมหรือรางวัล สนใจปัญหาของผู้เรียนตลอดเวลา

การเปรียบเทียบระดับทัศนคติของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียน จำแนกตามสาขาวิชาโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านอาคารสถานที่และ

กิจกรรมนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ พัชราภรณ์ โพธิสัย [4] กล่าวว่า หมายถึง ลักษณะหรือสภาพต่าง ๆ ในโรงเรียนที่จะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้านเป็นสิ่งที่มีอยู่โดยรอบหรือปะปนกันทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ หรือสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น ทำให้นักศึกษาเกิดการรับรู้ต่อลักษณะสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของโรงเรียน ทั้งด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริหารบรรยากาศการเรียน การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู นักศึกษาและผู้บริหาร ซึ่งมีอิทธิพลและผลกระทบต่อการเรียนการสอนทั้งทางตรงและทางอ้อม การจัดสภาพแวดล้อมที่ดี มีความปลอดภัย มีวัสดุ อุปกรณ์เสริมสร้างพัฒนาการและการเรียนรู้ จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาอย่างเหมาะสม และยังสอดคล้องกับ นิศารัตน์ พรหมบุตร [10] กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่เป็นปัจจัยที่เสริมให้สภาพแวดล้อมทางการเรียนมีความเหมาะสม ได้แก่ หอพัก อาคารเรียนที่เหมาะสม ปลอดภัย และมีอุปกรณ์การสอนอยู่ในห้องเรียนเพื่ออำนวยความสะดวกในการนำมาใช้สภาพในห้องเรียนต้องให้เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย การจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ควรจัดให้เป็นระเบียบ สะอาด มีความเหมาะสมที่ตั้งของสถานศึกษา ควรจัดให้มีปริมาณและคุณภาพเพียงพอเหมาะกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการเรียนรู้ของผู้เรียน จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ตลอดถึงเป็นการก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งจะส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาทัศนคติของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สภาพแวดล้อมด้านการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือสภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอน ข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การบริการนักศึกษา และ นักศึกษาทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียน จำแนกตามสาขาวิชาพบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านมีความแตกต่างกันในด้านอาคารสถานที่ และด้านกิจกรรมนักศึกษา ดังนี้ในการนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริม สนับสนุน รวมถึงอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ควรพิจารณาประเด็นดังต่อไปนี้

1. ด้านอาจารย์ผู้สอน คือ สนับสนุนส่งเสริมให้ครู นักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ส่งเสริมการจัดทำโครงการเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และความก้าวหน้าของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนหรือหน่วยงานภายนอกอย่างสม่ำเสมอ

2. ด้านการจัดการเรียนการสอนคือ พัฒนาวิธีการวัดประเมินผลให้เหมาะสมกับลักษณะการเรียนรู้แต่ละรายวิชา ส่งเสริมสนับสนุนในการสร้างบรรยากาศในการเรียนให้น่าเรียนและพัฒนาวิธีการสอนของครูให้มีความหลากหลายอย่างต่อเนื่อง

3. ด้านอาคารสถานที่ คือ พัฒนาสถานที่ออกกำลังกายและสนามกีฬา แหล่งเรียนรู้ในวิทยาลัยเช่นห้องสมุด ห้องสืบค้นข้อมูลอินเตอร์เน็ต ความสะอาดถูกสุขลักษณะของห้องน้ำความสะอาดและถูกสุขลักษณะของโรงอาหาร

4. ด้านการให้บริการนักศึกษา คือ พัฒนาระบบการให้บริการห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์สำหรับการสืบค้นข้อมูล ปรับปรุงจุดบริการน้ำดื่มสำหรับนักศึกษา พัฒนาระบบการให้บริการยืมหนังสือห้องสมุด จัดให้มีบริการร้านค้าในสถานศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการของ

5. ด้านกิจกรรมนักศึกษา คือ สนับสนุนส่งเสริม สร้างแรงจูงใจให้แก่นักศึกษาในการเข้าร่วมการบริหารงานองค์การนักศึกษา เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่สถานศึกษาจัดให้ร่วมถึงการส่งเสริมและจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาอย่างหลากหลายในแต่ละปีการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน และคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

[1] Astin, A.W. 1971. The college environment. New York : America Council on Education. 308-316)

[2] Harold, W. 1964. Personality Change Student. New York : Nevitt Standford.

[3] สิวราช อินตะวิชัย. 2563. การศึกษาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

[4] พัชราภรณ์ โพธิสัย. 2558. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านนาคำนาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิงกาฬ. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

[5] จริยา กล้ารบ. 2556. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาระของ เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

[6] นันทพัทธ์ โนนศรีเมือง และ อำภาศรี พ่อค้า. (2558) ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางการศึกษากับแรงจูงใจในการเรียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตกาฬสินธุ์. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม, 5(1), 63-70.

[7] ประวีณา โภควณิช. 2559. แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

[8] Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.

[9] ศุภชัย หมอยาดี. 2558. การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนบ้านมาบประชันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

[10] นิศารัตน์ พรหมบุตร. 2555. ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 2 (มูลนิธิได้ล้ง-เซ็ง พระประภา) สังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา.